

[Forsvarsministeren]

litetsspændinger er løftet efter nogle steder 70 års forløb, andre steder 40-50 års forløb, gør jo, at der her er et meget stort problem, og den kommende organisation af 34 lande i CSCE-sammenhæng, som vi forventer at se i løbet af de nærmeste uger, har klare opgaver her. Men der vil – og det må være sagt meget klart – også i de kommende år være et betydeligt behov for, at den kreds af demokratiske lande, som er sluttet sammen i NATO, fortsætter deres samarbejde. Det er af en række indlysende årsager nødvendigt, og man kan ikke, som SF fremstiller det, forlade sig på, at man igennem CSCE-organisationen i fremtiden har løst de sikkerhedspolitiske problemer i øvrigt i Europa.

Det er rigtigt, at situationen i Central- og Østeuropa giver tegn på beskæringer, men man skal huske, fra hvilket niveau disse beskæringer vil finde sted. Den omstændighed, at man har nogle rimelige procentvise beskæringer i Øst- og Centraleuropa, må naturligvis ses ud fra det udgangspunkt, at den materielle status i Warszawa-pagten for en række materielkategorier har vist det billede, at man havde tre gange så meget materiel, som man havde inden for Atlantpagtens europæiske del, og at det for andre kategoriers vedkommende, f.eks. kampfly, har været forholdstallet 2:1. Og den metode, som man inden for CFE-forhandlingerne stræber frem imod, nemlig at have en balance baseret på nogle lofter, som er blevet løftet i den sidste del af disse forhandlingsforløb i kraft af sovjetiske krav, sådan at der for de vesteuropæiske landes vedkommende er tale om, at den samlede materielbeholdning ikke når op til de lofter, som man her venter at lave en aftale om, er selvfølgelig noget, man skal tage i betragtning, når man ser på nogle procentforandringer i andre lande. Jeg er sikker på, at hr. Pelle Voigt i virkeligheden er enig med mig i det spørgsmål.

Det foreslås, at forsvaret går ind og hjælper til med at løse nogle civile opgaver, herunder også nogle miljøopgaver, og dertil kan jeg sige, at det vil forsvaret også på en række områder kunne gøre, sådan som det allerede er tilfældet i en vis udstrækning i dag. Jeg afviser bestemt ikke at vurdere en sådan anvendelse af forsvarets ressourcer, når det kan ske på en fornuftig måde.

Jeg taler her ikke om, at forsvaret skulle gå ind og afløse civilforsvarets nødvendige opgaver eller træde i stedet for Falck. Jeg håber ikke,

det er sådanne tanker, som har kaldt SF på banen i dette spørgsmål. Men dér, hvor der er mulighed for, at forsvarets materiel og personel indgår i en fornuftig anvendelse, herunder en indtægtsdækket virksomhed, som fru Annette Just var inde på, er jeg meget åben over for dette, fordi det naturligvis er meget rimeligt og samfundsnyttigt.

Til hr. Hans Hækkerup vil jeg gerne sige tak for de bemærkninger, som lød i forbindelse med Socialdemokratiets engagement i forsvarsforliget – også bemærkningerne om, at disse holdninger er uafhængige af udviklingen i de nærmeste uger. Jeg kan kvittere med at sige, at det vil de også være fra regeringens side.

Vi deler ønsket om at fastholde det gode samarbejde, som har været gældende igennem de seneste år og så langt tilbage i tiden, som vort forsvarssamarbejde har eksisteret – og det er jo i virkeligheden en menneskealder. Det er ikke noget, som bør sættes til side, fordi der måske er en skærpet politisk interesse i disse dage og uger. Det er det lange forløb, vi skal anskue.

Derfor vil jeg også i mine overvejelser i forbindelse med hr. Hans Hækkerups indlæg hele tiden knytte det til den kendsgerning, at vi atter den 14. november samles for at drøfte det videre forløb med hensyn til at afgrænse de områder, som vi skal vurdere, og finde løsninger på de problemer, herunder budgetproblemer, for den nærmeste fremtid.

Jeg er ked af, at hr. Hans Hækkerup og dermed Socialdemokratiet i sin udtryksform gennem dagsordenen ikke er gået ind i spørgsmålet om, at også ændringer for 1991 fornuftigvis bør ses i lyset af, at vi er i stand til at forlænge det nuværende forsvarsforlig. De enkelte beslutninger, som vi her står over for, bør ikke være det, som under debatten er kaldt hovsabelutninger, men bør ses i et perspektiv af, hvordan de vil fungere også i de følgende år. Jeg tror, det er nødvendigt for at forhindre usikkerhed i forsvaret og for at få den størst mulige virkning, også samfundsmæssigt, af de beslutninger, som træffes.

Jeg er enig med hr. Helge Adam Møller i, at vi i vores tilrettelægning af forsvaret skal være meget opmærksomme på, at forsvaret er i stand til at tiltrække ansøgere i konkurrence med erhvervene og andre uddannelser, og at samfundet vel har brug for et forsvar, som i højere grad er en del af samfundet, og som må anskues også